

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

4.1 ปัญหาการบังคับใช้โทษปรับแบบตายตัวในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของ ประเทศไทยกับต่างประเทศ

การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ในประเทศไทยมีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลา 29 ปีและไม่เคยมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในความผิดดังกล่าวที่เกี่ยวกับโทษปรับมาก่อน โดยมีลักษณะการบังคับใช้โทษปรับแบบตายตัว กล่าวคือ เป็นการกำหนดโทษปรับขั้นสูงและขั้นต่ำ โดยจะลงโทษปรับเกินไปกว่าที่กฎหมายกฎหมายไม่ได้ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์จะเห็นได้ว่า การละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์จะแบ่งออกเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ขั้นต้นและการละเมิดลิขสิทธิ์ขั้นรอง โดยการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ขั้นต้นจะต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 20,000 บาท ถึง 200,000 บาท ซึ่งเป็นโทษปรับสถานเดียว หากเป็นการกระทำเพื่อการค้าต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 100,000 บาท ถึง 800,000 บาท หรือจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับกรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ขั้นรอง จะต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 10,000 บาท ถึง 100,000 บาท ซึ่งเป็นโทษปรับสถานเดียว หากเป็นการกระทำเพื่อการค้าต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 50,000 บาท ถึง 400,000 บาท หรือจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ จาก การกำหนดบทลงโทษในความผิดดังกล่าวจึงเห็นได้ว่าการกำหนดโทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ตามกฎหมายไทยเป็นการกำหนดโทษปรับแบบตายตัว โดยจะลงโทษปรับเกินไปกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่ได้

อย่างไรก็ดีแม้ว่าการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ในประเทศไทย จะมีการกำหนดรูปแบบโทษปรับแบบตายตัวไว้ อย่างกว้าง โดยเฉพาะกรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ขั้นต้นที่ได้กระทำเพื่อการค้าที่กำหนดโทษปรับถึง 800,000 บาท ไว้ก็ตาม แต่การบังคับใช้โทษปรับดังกล่าวก็ไม่อาจที่จะยับยั้งป้องปรามผู้กระทำความผิดได้ โดยเฉพาะผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี เนื่องจากหากผู้กระทำความผิดได้รับผลประโยชน์จากการกระทำความผิดมากกว่าโทษปรับที่ได้รับ การใช้บังคับโทษปรับแบบตายตัวก็ไม่สามารถลงโทษปรับเกินไปกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ ทำให้ผู้กระทำ

ความผิดสามารถคาดการณ์ถึงผลกระทบที่ได้รับจากการกระทำผิดได้ว่าจะต้องได้รับโทษเป็นจำนวนประมาณเท่าใดและเลือกที่จะกระทำความผิดเพราะคุ้มประโยชน์กับสิ่งที่ได้รับจากการกระทำความผิด ซึ่งจะสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่ผู้วิจัยได้เสนอไว้ในบทแรกที่พบว่าการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในประเทศไทยนั้นยังมีอยู่มากและมีมูลค่าความเสียหายที่สูง โดยเฉพาะในระดับองค์กรที่มีการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์เป็นจำนวนมากในช่วง Covid-19 ที่บุคคลากรในองค์กรจะต้อง Work From Home อยู่ในที่อาศัย ซึ่งมีมูลค่าความเสียหายที่ผ่านมามากกว่าร้อยละสามของการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์จึงเป็นการกระทำที่กระทบต่อเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นอย่างมาก และเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ในประเทศไทยที่เป็นการกำหนดโทษปรับแบบตายตัวจึงไม่สามารถยับยั้งป้องปรามการกระทำความผิดของอาชญากรได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของวัตถุประสงค์ในการลงโทษปรับแก่ผู้กระทำความผิด ซึ่งหากการบังคับใช้โทษปรับไม่เพียงพอต่อการยับยั้งป้องปรามผู้กระทำความผิด ศาลก็อาจที่จะต้องลงโทษจำคุกควบคู่ไปด้วยเพื่อให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด แต่จะลงโทษจำคุกได้เฉพาะกรณีที่ได้กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์เพื่อการค้านั้น อีกทั้งการลงโทษจำคุกจะใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเท่านั้น แต่จะลงโทษจำคุกแก่ผู้กระทำความผิดที่เป็นนิติบุคคลไม่ได้ เพราะโดยสภาพแล้วนิติบุคคลไม่มีชีวิตร่างกายเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาที่จะลงโทษทางเสรีภาพได้ ทำให้การบังคับใช้โทษปรับแบบตายตัวแก่นิติบุคคลยังมีข้อจำกัดในการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์

จากที่กล่าวมาข้างต้น การบังคับใช้โทษปรับแบบตายตัวในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ของประเทศไทยนั้น แต่เดิมในอดีตแล้วเป็นการกำหนดโทษปรับที่มีความสอดคล้องกับแนวความคิดทางทัณฑ์วิฑาของสำนักคลาสสิกอย่างหนึ่ง กล่าวคือตาม แนวคิดของ เซซาร์ เบ็คคาเรีย (Cesare Beccaria) ได้กล่าวถึงการลงโทษจะต้องกระทำเพื่อความมุ่งหมายเพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรม และไม่ใช้การลงโทษเพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทนและการลงโทษนั้นจะต้องมีความเหมาะสมและได้สัดส่วนกับอาชญากรรม และเป็นการลงโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ กล่าวคือ เป็นการลงโทษปรับเพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรม แต่ไม่ใช่การลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทน ซึ่งการกำหนดโทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ในอดีตจะเห็นได้ว่ามีการกำหนดโทษปรับที่สูงในช่วงสมัยนั้น จึงมีความเหมาะสมและได้สัดส่วนพอที่จะยับยั้งอาชญากรรมได้ ซึ่งแนวคิดนี้นิยมเรียกว่า ทฤษฎี Free Will โดยเป็นทฤษฎีที่ถือว่าทุกคนมีเสรีภาพที่จะเลือกว่าจะกระทำความผิดหรือไม่ เพราะกฎหมายได้กำหนดโทษสำหรับความผิดนั้นแล้ว และเมื่อเห็นว่าการกระทำความผิดนั้นไม่คุ้มกับความทุกข์ทรมานที่ตนจะได้รับก็จะไม่กล้าตัดสินใจ

เสี่ยงที่จะกระทำความผิด โดยตามทฤษฎีนี้จะต้องกำหนดโทษซึ่งรวมถึงโทษปรับให้มีความเหมาะสมกับความผิด แต่อย่างไรก็ดีการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ก็ได้มีการใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานานถึง 29 ปีแล้ว ซึ่งโดยสถานะทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปตามอัตราเงินเฟ้อยอมทำให้มูลค่าของค่าปรับที่แท้จริงมีจำนวนที่ลดลง ประกอบกับผู้กระทำความผิดที่ได้รับผลประโยชน์จากการกระทำความผิดที่มีมูลค่าสูงจึงทำการกำหนดโทษปรับแบบตายตัวในปัจจุบันของความผิดดังกล่าวที่ยังไม่รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับความร้ายแรงของผิด ไม่สามารถที่จะยับยั้งอาชญากรรมที่มีมูลค่าสูงได้ จึงทำให้การบังคับใช้ในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ยังไม่ค่อยมีความสอดคล้องกับทฤษฎี Free Will ในปัจจุบันเพื่อยับยั้งอาชญากรรมเท่าที่ควร

นอกจากนี้การบังคับใช้โทษปรับแบบตายตัวในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ของประเทศไทยนั้นก็ยังพบว่า มีผู้กระทำความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์เป็นจำนวนมากและมีมูลค่าความเสียหายที่สูง โดยเฉพาะการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในระดับองค์กร และมีแนวโน้มที่จะกลับไปกระทำความผิดซ้ำได้เนื่องการผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิดมีมูลค่าสูงกว่าโทษปรับแบบตายตัวตามกฎหมาย จึงอาจจะยังไม่สอดคล้องกับทฤษฎีการลงโทษที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิด (Deterrence) กล่าวคือเป็นการลงโทษเพื่อให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกเจ็บปวดและไม่กล้ากลับไปกระทำความผิดซ้ำ อีกทั้งยังเป็นแบบอย่างของคนในสังคมเพื่อไม่ให้กระทำความผิดเลียนแบบ แต่การบังคับใช้โทษปรับแบบตายตัวในความผิดดังกล่าวยังไม่สามารถยับยั้งป้องปรามการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ โดยเฉพาะผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีที่ได้ประโยชน์จากการกระทำความผิดในมูลค่าสูง การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์จึงยังไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการลงโทษตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิด (Deterrence) เท่าที่ควร

อีกทั้งการบังคับใช้โทษปรับแบบตายตัวในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ของประเทศไทยนั้น มีทั้งโทษปรับสถานเดียว และการลงโทษปรับที่ควบคู่กับการจำคุกได้ ซึ่งการลงโทษปรับเป็นการบังคับกับทรัพย์ซึ่งเป็นตัวเงินของผู้กระทำความผิดเป็นสิ่งสำคัญ แต่การบังคับใช้โทษปรับแบบตายตัวในความผิดดังกล่าวไม่อาจยับยั้งการกระทำความผิดที่มีความเสียหายมูลค่าสูงได้ หากการกระทำความผิดมีความเสียหายสูงกว่าโทษปรับตามที่กำหนด การลงโทษปรับก็ไม่สามารถที่จะลงโทษเกินไปกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ ซึ่งศาลอาจจะต้องนำโทษจำคุกมาใช้ร่วมในการลงโทษด้วย แต่จะใช้โทษจำคุกได้เฉพาะการละเมิดลิขสิทธิ์ที่เป็นกระทำ เพื่อการค้านั่น แต่ไม่รวมถึงการละเมิดลิขสิทธิ์ในกรณีทั่วไปซึ่งเป็นโทษปรับสถานเดียว นอกจากนี้

ยังใช้โทษจำคุกได้กับเฉพาะบุคคลธรรมดาเท่านั้น ไม่รวมนิติบุคคล จึงทำให้การบังคับใช้โทษปรับแบบตายตัวในความคิดดังกล่าว ยังไม่สอดคล้องกับความร้ายแรงของกระทำความผิดที่มีมูลค่าสูงได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของนิติเศรษฐศาสตร์ที่ว่ากำหนดโทษปรับควรกำหนดให้เหมาะสมกับความร้ายแรงกับความผิดเพื่อเป็นการยับยั้งป้องปรามอาชญากรรมได้ โดยมีกำหนดโทษปรับหรือต้นทุนของผู้กระทำความผิดให้มีความเหมาะสม เพื่อที่จะให้ผู้กระทำความผิดเจ็ดหลาย ยับยั้งใจก่อนที่จะลงมือกระทำความผิด และไม่กลับมากระทำความผิดซ้ำ อีกทั้งรัฐยังได้ประโยชน์จากค่าปรับเข้าสู่แผ่นดิน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้บังคับโทษปรับตามหลักแนวคิดทฤษฎีนิติเศรษฐศาสตร์

แนวคิดทฤษฎีนิติเศรษฐศาสตร์นี้เป็นหลักที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้โทษปรับให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยอาชญากรทุกคนล้วนต่างมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์และตอบสนองต่อสิ่งจูงใจในการตัดสินใจกระทำความผิด ต้นทุนของผู้กระทำความผิดจึงมาจากขนาดของบทลงโทษและโอกาสในการถูกจับกุม ที่ผู้กระทำความผิดจะตัดสินใจเลือกที่จะกระทำความผิดนั้น ฉะนั้นหากเป็นการกำหนดโทษปรับไว้สูงและเพิ่มมาตรการในการจับกุมผู้กระทำความผิดในลักษณะที่ซอฟต์แวร์มากขึ้น ก็จะเป็นต้นทุนของผู้กระทำความผิดที่จะยับยั้งชั่งใจก่อนที่จะกระทำความผิดว่าอาจจะได้รับโทษปรับที่สูงและไม่คุ้มกับประโยชน์ที่ได้รับกับสิ่งที่ตนได้กระทำความผิด จึงเลือกที่จะไม่กระทำความผิด ซึ่งการกำหนดโทษปรับที่เหมาะสมตามหลักนิติเศรษฐศาสตร์จะเป็นหลักเดียวกับการกำหนดค่าเสียหายที่เหมาะสมในคดีละเมิด เพื่อมุ่งหมายให้เกิดระดับของการป้องปรามที่เหมาะสมที่สุด (Optimal Deterrence) โดยเป็นการป้องปรามที่ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ค่าปรับหรือค่าเสียหายที่เหมาะสมจึงควรเท่ากับมูลค่าความเสียหายจริงเพราะช่วยในการยับยั้งป้องปรามการกระทำความผิดหรือการละเมิดได้อย่างเหมาะสม แต่อย่างไรก็ดี การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลักษณะซอฟต์แวร์ของประเทศไทย เป็นการกำหนดโทษปรับแบบตายตัวโดยจะลงโทษปรับเกินไปกว่าที่กฎหมายกำหนดไม่ได้ จึงทำให้ไม่สามารถยับยั้งป้องปรามผู้กระทำความผิดที่ได้ผลรับประโยชน์ที่สูงได้ เพราะกฎหมายไม่สามารถลงโทษปรับเกินไปกว่าที่กฎหมายกำหนดได้ โดยเฉพาะผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมเป็นต้นทุนในส่วนบทกำหนดโทษปรับที่ไม่มากพอในการยับยั้งชั่งใจก่อนที่จะตัดสินใจในการก่ออาชญากรรม แต่ก็อาจจะเป็นต้นทุนมากพอสำหรับผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดีหรือฐานะยากจน ในการที่จะยับยั้งชั่งใจก่อนที่จะลงมือกระทำความผิด ฉะนั้นเมื่อเทียบกับมูลค่าความเสียหายของการละเมิดลักษณะซอฟต์แวร์ไทยแล้ว การกำหนดโทษปรับในความผิดละเมิดลักษณะซอฟต์แวร์ยังไม่เทียบเท่ากับมูลค่าความเสียหายจริงในกรณีที่สูงมากได้ จึงยังไม่เป็นการกำหนดโทษปรับที่เหมาะสมอันเป็นการไม่สอดคล้องกับหลักนิติเศรษฐศาสตร์

จากที่กล่าวมาทั้งสภาพปัญหาการบังคับใช้โทษปรับแบบตายตัวในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทย ประกอบกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้โทษปรับในความผิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทำการการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในต่างประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐฟินแลนด์ ราชอาณาจักรสวีเดน และสหรัฐอเมริกา โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในสาธารณรัฐฟินแลนด์ มีการกำหนดการคุ้มครองและการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฟินแลนด์ หรือ Copyright Act โดยลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์จัดว่าเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์อย่างหนึ่งอันเป็นงานประเทวรรณกรรม อย่างหนึ่ง โดยมีบทกำหนดโทษใน Chapter 7 Section 56a โดยต้องระวางโทษปรับ นอกจากนี้ก็ยังไม่มีการกำหนดบทลงโทษในประมวลกฎหมายอาญาฟินแลนด์ หรือ The Criminal Code of Finland ด้วย ตาม Chapter 49 Section 1 กล่าวคือต้องระวางโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 2 ปีในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ แต่อย่างไรก็ดีการกำหนดบทลงโทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของสาธารณรัฐฟินแลนด์จะไม่มีกำหนดจำนวนค่าปรับไว้เป็นการเฉพาะในความผิด แต่จะมีการกำหนดการลงโทษปรับไว้ในกฎหมายทั่วไป ตาม The Criminal Code of Finland ใน Chapter 2a Section 1 ซึ่งเป็นการปรับตามวันและรายได้ หรือการปรับโดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด หรือที่เรียกว่าการปรับแบบ “Day Fine” โดยมีการกำหนดวันปรับและกำหนดรายได้ต่อวัน เพื่อนำมาคูณหาผลลัพธ์เป็นโทษปรับตามวันและรายได้ อันเป็นรูปแบบโทษปรับอย่างหนึ่ง โดยสาธารณรัฐฟินแลนด์ จะมีการกำหนดวันปรับขั้นต่ำอยู่ที่ 1 วันปรับ แต่ไม่เกิน 120 วันปรับ โดยมีการนำมาใช้ในชั้นพิจารณาของศาล ดังนั้น การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในสาธารณรัฐฟินแลนด์ จึงมีการใช้บังคับโทษแบบตามวันและรายได้ (Day Fine)

การบังคับใช้โทษปรับตามวันและรายได้ (Day Fine) ของสาธารณรัฐฟินแลนด์ สามารถแก้ไขข้อจำกัดของการบังคับใช้โทษปรับแบบตายตัวได้ กล่าวคือ การกำหนดจำนวนวันปรับจะมาจากความร้ายแรงของการกระทำความผิด และการกำหนดรายได้ต่อวัน เพื่อนำผลคูณทั้งสองจำนวน มาเป็นผลลัพธ์ค่าปรับตามวันและรายได้ (Day Fine) อย่างไรก็ตามการกำหนดรายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิดก็จะมีค่าใช้จ่าย ค่าลดหย่อน เช่น การหักค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ ค่าใช้จ่ายในการอุปการะเลี้ยงดูผู้ที่อยู่ในความอุปการะผู้กระทำความผิด รวมทั้งทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด มาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดรายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิด อีกทั้งการหารายได้ของผู้กระทำความผิดก็จะมีให้นำข้อมูลจากการเสียภาษีของผู้กระทำความผิดประกอบด้วย ซึ่งหาก

ไม่มีความน่าเชื่อถือ ศาลก็จะอาศัยข้อมูลที่ได้มาในระหว่างพิจารณาคดี เพื่อกำหนดรายได้ต่อวัน ในการคำนวณค่าปรับ ตามวันและรายได้ (Day Fine) ของผู้กระทำความผิด

การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในราชอาณาจักรสวีเดน มีการกำหนดการคุ้มครองและการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ ใน พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรมและศิลปกรรม หรือ Act on copyright in literary and artistic works โดยลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์จัดว่าเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์อย่างหนึ่งอันเป็นงานประเภทวรรณกรรม โดยมีบทกำหนดโทษใน Chapter 7 Article 53 โดยต้องระวางโทษปรับหรือจำคุกไม่เกินสองปี แต่อย่างไรก็ดี การกำหนดบทลงโทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของราชอาณาจักรสวีเดน จะไม่มีการกำหนดจำนวนค่าปรับไว้เป็นการเฉพาะในความผิด แต่จะมีการกำหนดการลงโทษปรับไว้ในกฎหมายทั่วไป ตามประมวลกฎหมายอาญาสวีเดน หรือ The Swedish Penal Code Chapter 25 Section 2 ซึ่งเป็นการปรับตามวันและรายได้ หรือการปรับโดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด หรือที่เรียกว่าการปรับแบบ “Day Fine” โดยมีการกำหนดวันปรับและกำหนดรายได้ต่อวัน เพื่อนำมาคูณหาผลลัพธ์เป็นโทษปรับตามวันและรายได้อันเป็นรูปแบบโทษปรับอย่างหนึ่ง โดยราชอาณาจักรสวีเดน จะมีการกำหนดวันปรับขั้นต่ำอยู่ที่ 30 วันปรับ แต่ไม่เกิน 150 วันปรับ ดังนั้น การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในราชอาณาจักรสวีเดน จึงมีการใช้บังคับโทษแบบตามวันและรายได้ (Day Fine)

การบังคับใช้โทษปรับตามวันและรายได้ (Day Fine) ของราชอาณาจักรสวีเดน สามารถแก้ไขปัญหาข้อจำกัดของการบังคับใช้โทษปรับแบบตายตัวได้ กล่าวคือ การกำหนดจำนวนวันปรับจะมาจากความร้ายแรงของการกระทำความผิด และการกำหนดรายได้ต่อวัน เพื่อนำผลคูณทั้งสองจำนวน มาเป็นผลลัพธ์ค่าปรับตามวันและรายได้ (Day Fine) เหมือนเช่นเดียวกับสาธารณรัฐฟินแลนด์ แต่มีความแตกต่างตรงที่การกำหนดวันปรับขั้นต่ำและขั้นสูง ซึ่งตามราชอาณาจักรสวีเดน จะกำหนดวันปรับไว้สูงกว่าสาธารณรัฐฟินแลนด์ นอกจากนี้ ในการกำหนดรายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิดเจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานอัยการ และศาล ย่อมสามารถเข้าถึงข้อมูลการชำระภาษีของประชาชนได้อย่างอิสระ และยังมีแบบฟอร์มในการสอบสวนรายได้ของผู้กระทำความผิดอีกด้วย นอกจากนี้ ยังมีการหักค่าใช้จ่าย ค่าลดหย่อน เช่นเดียวกับสาธารณรัฐฟินแลนด์ ก่อนกำหนดรายได้ต่อวันเพื่อนำไปคำนวณคูณกับจำนวนวันปรับต่อไป จึงทำให้การกำหนดโทษปรับตามวันและรายได้ (Day Fine) ของราชอาณาจักรสวีเดนมีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพและบรรลุมิติวัตถุประสงค์ของโทษปรับในการข่มขู่ยับยั้งป้องปรามการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดได้

การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในสหรัฐอเมริกา มีการกำหนดการคุ้มครองและการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ ในกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์สหรัฐอเมริกา

หรือ ตาม United States Code Title 17 – Copyrights โดยลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์จัดว่าเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์อย่างหนึ่งอันเป็นงานประเภทวรรณกรรม โดยมีบทกำหนดโทษใน United States Code Title 17 Chapter 5 sec.506 (a) ซึ่งจะต้องถูกลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 2319 Title 18 ของ United States Code ซึ่งการละเมิดลิขสิทธิ์เป็นกรณีทั่วไปจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับตามจำนวนที่กำหนดไว้ใน Title 18 นี้ของ United States Code หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งการปรับมีการกำหนดไว้ใน United States Code Title 18 Part II Chapter 227 Subchapter C Sec. 3571 กล่าวคือ หากเป็นบุคคลธรรมดา จะต้องระวางโทษปรับสำหรับความผิดทางอาญา ไม่เกิน 250,000 ดอลลาร์สหรัฐ ส่วนนิติบุคคล จะต้องระวางโทษปรับสำหรับความผิดทางอาญา ไม่เกิน 500,000 ดอลลาร์สหรัฐ จึงเห็นได้ว่าการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของสหรัฐอเมริกาเป็นการกำหนดโทษปรับแบบตายตัว แต่เป็นการกำหนดอัตราโทษปรับไว้ค่อนข้างสูง และแยกการกระทำความผิดของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลออกจากกัน

แต่อย่างไรก็ดีสหรัฐอเมริกา ก็มีกรบังคับใช้โทษปรับแบบตามวันและรายได้ (Day Fine) ด้วย โดยมีการนำรูปแบบโทษปรับดังกล่าวมาทดลองใช้ เนื่องจากการใช้โทษปรับแบบตายตัวส่งผลให้การบังคับโทษปรับนั้นมีช่องว่าง โดยในบางคดีที่ประสงค์ให้ผู้กระทำความผิดได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากโทษปรับอย่างแท้จริง ศาลก็จะต้องเพิ่มอัตราโทษปรับให้สูงขึ้นตามความเสียหายที่เกิดขึ้น ทำให้ไม่มีมาตรฐานในการกำหนดโทษปรับ โดยเริ่มต้นมีการทดลองใช้ที่ศาลอาญา Richmond ในเกาะสเตเทน (Staten Island) รัฐนิวยอร์ก (New York) เป็นต้น ซึ่งก็ได้ประสบความสำเร็จในระดับที่จำกัด โดยในปัจจุบันก็ได้มีการใช้โทษปรับตามวันและรายได้ในรัฐแอริโซนา รัฐคอนเนตทิคัต รัฐไอโอวา รัฐนิวยอร์ก และรัฐวอชิงตัน เป็นต้น

จากที่กล่าวมาในการบังคับใช้โทษปรับแบบตายตัวในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทยกับสาธารณรัฐฟินแลนด์ ราชอาณาจักรสวีเดน และสหรัฐอเมริกาจึงอาจสรุปได้ว่าการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทย เป็นการใช้โทษปรับแบบตายตัว ส่วนสาธารณรัฐฟินแลนด์และราชอาณาจักรสวีเดน ไทย เป็นการใช้โทษปรับแบบตามวันและรายได้ (Day Fine) ส่วนสหรัฐอเมริกาจะเป็นการใช้โทษปรับแบบตายตัวเช่นเดียวกับประเทศไทย โดยแต่ละประเทศมีแนวทางการแก้ปัญหาการบังคับใช้โทษปรับที่แตกต่างกัน โดยสาธารณรัฐฟินแลนด์และราชอาณาจักรสวีเดน มีการนำโทษปรับแบบตามวันและรายได้ (Day Fine) มาใช้กับลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ เพื่อให้สอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลและความร้ายแรงของการกระทำความผิด จึงทำให้การลงโทษปรับแบบตามวันและรายได้ (Day Fine) ในสาธารณรัฐฟินแลนด์และราชอาณาจักรสวีเดน สามารถบังคับใช้โทษปรับได้ยืดหยุ่นกว่าการลงโทษปรับแบบตายตัวในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ของประเทศไทยทำให้ผู้กระทำความผิดที่

ได้รับประโยชน์จากการกระทำความผิดที่มีมูลค่าสูง จะต้องรับโทษปรับสูงตามไปด้วย อันเป็นการทำลายข้อจำกัดของการลงโทษปรับแบบตายตัวที่ไม่สามารถลงโทษปรับเกินไปกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ ส่วนสหรัฐอเมริกา แม้ว่าจะมีการกำหนดโทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์แบบตายตัวเช่นเดียวกับประเทศไทย แต่ก็มีกำหนดโทษปรับในอัตราที่สูงโดยแยกความผิดของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลออกจากกัน จึงทำให้การลงโทษปรับในสหรัฐอเมริกาจะเกินไปกว่าที่กฎหมายกำหนดไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดีสหรัฐอเมริกาก็ยังมีการนำระบบโทษปรับแบบตามวันและรายได้ (Day Fine) มาทดลองใช้ในบางรัฐ เช่น รัฐนิวยอร์ก เพื่อทดสอบการบังคับใช้โทษปรับแก่ผู้กระทำความผิดอย่างเหมาะสมและทำลายข้อจำกัดของการลงโทษปรับแบบตายตัว

4.2 ปัญหาการบังคับใช้โทษปรับที่ไม่สอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทยกับต่างประเทศ

จากที่กล่าวมาในหัวข้อ 4.1 การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ของประเทศไทยนั้นเป็นการกำหนดโทษปรับแบบตายตัวโดยมีการกำหนดโทษปรับขั้นสูงและขั้นต่ำ โดยจะลงโทษปรับเกินไปกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดีก็ยังเกิดปัญหาปัญหาการบังคับใช้โทษปรับที่ไม่สอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ กล่าวคือ การบังคับใช้โทษปรับในความผิดดังกล่าวเป็นการใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล และเป็นการบังคับใช้โทษแก่ผู้กระทำความผิดในทุกฐานะทางเศรษฐกิจ ทำให้ผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันย่อมได้รับผลร้ายจากการลงโทษปรับที่แตกต่างกัน ในความผิดและความเสียหายเดียวกัน ฉะนั้นหากผู้กระทำความผิดมีฐานะทางเศรษฐกิจดีหรือมีฐานะร่ำรวย การชำระค่าปรับย่อมกระทบต่อเศรษฐกิจน้อยกว่าผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีหรือฐานะที่ยากจนเป็นธรรมดา อีกทั้งความรู้สึกเจ็บหลายที่ได้รับผลร้ายจากการได้รับโทษปรับนั้นก็ย่อมมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะผู้กระทำความผิดที่ได้รับประโยชน์จากการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ที่มีมูลค่าสูง ย่อมไม่สามารถที่จะยับยั้งป้องปรามการกระทำความผิดได้และอาจกลับมากระทำความผิดซ้ำได้ เมื่อเทียบกับผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดีแล้วกลับได้รับผลร้ายจากการลงโทษปรับในความผิดเดียวกันและความร้ายแรงของความผิดเดียวกันเป็นอย่างมาก ซึ่งหากผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีหรือฐานะยากจนไม่มีความสามารถในการชำระค่าปรับก็อาจจะต้องถูกกักขังแทนค่าปรับต่อไป อันเป็นการกระทบต่อเสรีภาพของผู้กระทำความผิด ซึ่งการลงโทษปรับควรเป็นการลงโทษเพื่อยับยั้งป้องปรามการกระทำความผิดเพื่อให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกเจ็บหลาย ไม่กลับมากระทำความผิดซ้ำ และเป็นประโยชน์แก่รัฐที่จะได้ค่าปรับเข้าสู่แผ่นดิน

แต่รัฐกลับจะต้องเสียงบประมาณ ในการดูแลผู้กระทำความผิดที่ไม่สามารถชำระค่าปรับได้ จึงทำให้เกิดปัญหาการบังคับใช้โทษปรับที่ไม่สอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงเห็นได้ว่าการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการลงโทษปรับในการยับยั้งป้องปรามการกระทำความผิดได้ (Deterrence) กล่าวคือ หากผู้กระทำความผิดมีฐานะทางเศรษฐกิจดี โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการกระทำความผิดที่มีมูลค่าสูง การลงโทษปรับแบบตายตัวย่อมไม่สามารถทำให้ผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีได้รับความเจ็บปวดจากการกระทำความผิดเท่าที่ควร เนื่องจากการลงโทษปรับนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดจนทำให้รู้สึกเจ็บปวดที่ได้ผลร้ายจากการลงโทษปรับนั้น แต่หากเทียบกับผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดีกลับทำให้รู้สึกเจ็บปวดและกระทบต่อเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังกระทบถึงผู้ที่ต้องพึ่งพาผู้กระทำความผิดอีกด้วยไม่ว่าจะบุตร ภรรยา บิดามารดา หรือบุคคลอื่นใดที่ผู้กระทำความผิดต้องดูแล จึงทำให้ผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีได้รับความรู้สึกเจ็บปวดจากการลงโทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์เป็นอย่างมาก การบังคับใช้โทษปรับที่ไม่สอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์จึงไม่สอดคล้องกับทฤษฎีการลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิด (Deterrence) สำหรับผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี แต่เป็นการลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิดกับผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดีได้มากกว่า

อย่างไรก็ดีแม้การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทยจะเป็นการกำหนดโทษปรับแบบตายตัวและเป็นการบังคับใช้โทษปรับที่ไม่สอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลก็ตาม แต่ก็ยังมีความเสมอภาคในการบังคับใช้โทษปรับประการหนึ่ง กล่าวคือ หลักความเสมอภาคเบื้องหน้ากฎหมาย (Equality before the law) ซึ่งเป็นสิ่งที่บุคคลจะต้องจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีหลักการที่จะไม่เลือกปฏิบัติ (non-discrimination) ซึ่งรวมถึงไม่เลือกปฏิบัติบนพื้นฐานของความมั่งคั่งด้วย แต่หลักการดังกล่าวก็อาจจะเป็นปัญหาในกรณีที่ผู้กระทำความผิดมีฐานะทางเศรษฐกิจหรือมีฐานะร่ำรวยที่ให้เงินแก้ปัญหาในการพ้นความผิด ซึ่งไม่ทำให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกเจ็บปวดและกลับมาก่อทำความผิดซ้ำได้ แต่ก็ยังมีหลักการที่พอสนับสนุนในเรื่องการลงโทษปรับตามฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคล กล่าวคือ หลักผลกระทบที่เท่าเทียมกัน (equal impact) โดยเป็นหลักที่ยอมรับว่า ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องลงโทษผู้กระทำความผิดทุกคนด้วยจำนวนเงินที่เท่าเทียมกันและควรหลีกเลี่ยงผลกระทบที่ไม่เท่าเทียมกันอย่างสิ้นเชิงต่อผู้กระทำความผิดที่มีความแตกต่างทางด้านทรัพย์สิน มิฉะนั้นจะเกิดความไม่

ยุติธรรม นอกจากนี้ ยังมีหลักการกำหนดโทษปรับให้ได้สัดส่วนกับผู้กระทำความผิด กล่าวคือ การกำหนดสัดส่วนตามภาวะทางเศรษฐกิจและการเงิน (Proportionment according to Economic or Financial Circumstances) โดยหลักการแนวคิดทฤษฎีนี้มีฟีแลนเจียร์ (Filangieri) และเบนซัม (Bentham) นักนิติศาสตร์ เสนอแนวคิดว่าการปรับต้องได้สัดส่วนกับฐานะทางการเงินของผู้กระทำความผิด ซึ่งการที่บุคคลสองคนได้กระทำความผิดร้ายแรงเท่ากัน แม้จะถูกปรับในจำนวนที่ไม่เท่ากัน แต่เมื่อเทียบกับสัดส่วนของทุนทรัพย์ที่มีอยู่แล้วเท่ากัน วิธีการดังกล่าวกลับไม่ทำให้เกิดความเสมอภาคในการลงโทษ จึงเห็นได้ว่าการบังคับใช้โทษปรับให้สอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลก็ยังมีแนวคิดทฤษฎีสันับสนุนในการลงโทษผู้กระทำความผิดให้เกิดความเหมาะสมที่เท่าเทียมและเกิดความรู้สึกเจ็บปวดจากการกระทำความผิดที่เสมอภาคกัน

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ก็ยังมีการกำหนดถึงหลักความเสมอภาคเอาไว้เป็นการทั่วไปโดยมีการกำหนดไว้ในมาตรา 27 อันเป็นหลักพื้นฐานสำคัญที่กำหนดให้บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมาย โดยรัฐจะเลือกจะปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าจะด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ เพศ อายุ สถานะของบุคคล หรือฐานะทางเศรษฐกิจไม่ได้ ซึ่งถึงแม้ว่าการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 69 และมาตรา 70 จะเป็นบทลงโทษที่ใช้บังคับกับบุคคลทุกฐานะทางเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ที่มีความเสมอภาคในการลงโทษก็ตาม แต่ก็มีความเสมอภาคที่จะต้องได้รับโทษในการกระทำความผิดเดียวกันและความร้ายแรงของผิดเดียวกันเป็นสำคัญแต่ไม่มีความเสมอภาคในส่วนที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียม เนื่องจากความแตกต่างทางฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดนั้นมีความแตกต่างกัน จึงทำให้ความรู้สึกเจ็บปวดและความสับสนที่ผู้ได้รับโทษปรับนั้นแตกต่างกัน โดยเฉพาะผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีที่อาจไม่รู้สึกรู้สีกเจ็บปวดจากการกระทำความผิดและอาจกลับมากระทำความผิดซ้ำได้ เนื่องจากได้รับผลประโยชน์จากการกระทำความผิดในมูลค่าสูงมากกว่าโทษปรับที่ได้รับ จึงเห็นได้ว่าการบังคับใช้โทษปรับในความผิดดังกล่าวนี้ อาจจะยังไม่สอดคล้องกับหลักความเสมอภาคที่เกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ซึ่งหากมีการกำหนดให้การบังคับใช้โทษปรับในความผิดดังกล่าวมีการคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลประกอบด้วย ก็จะทำให้การบังคับใช้โทษปรับในความผิดดังกล่าว ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดอย่างเท่าเทียมและเจ็บปวดสำนึกผิดจากการกระทำความผิดอย่างเสมอภาคมากยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาในปัญหาการบังคับใช้โทษปรับที่สอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทย ประกอบกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังกล่าว

ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในต่างประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐฟินแลนด์ ราชอาณาจักรสวีเดน และสหรัฐอเมริกา โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในสาธารณรัฐฟินแลนด์ เป็นการใช้บังคับโทษปรับตามวันและรายได้ หรือการปรับโดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจ (Day Fine) ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อ 4.1 ซึ่งการกำหนดโทษปรับที่แบ่งออกมาเป็น 2 ส่วน กล่าวคือ จำนวนวันปรับ และรายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิด โดยจำนวนวันปรับจะพิจารณาตามความร้ายแรงของการกระทำความผิด โดยมีกำหนดให้ศาลลงโทษปรับขั้นต่ำตั้งแต่ 1 วันปรับ แต่ไม่เกิน 120 วันปรับ ส่วนรายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิดศาลจะพิจารณาจากรายได้ของผู้กระทำความผิดหลังจากที่ได้มีการหักภาษีที่ผู้กระทำความผิดต้องชำระ และยังมีการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนของผู้กระทำความผิดให้การกำหนดรายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิดอีกด้วย เมื่อนำจำนวนวันปรับและรายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิดมาคำนวณผลคูณกันจึงได้ผลลัพธ์เป็น การปรับตามวันและรายได้ (Day Fine) ที่สอดคล้องกับฐานะเศรษฐกิจของบุคคลตามความร้ายแรงของการกระทำความผิด

การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในสาธารณรัฐฟินแลนด์ นอกจากจะพิจารณาถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิดแล้วยังคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดอีกด้วย เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการลงโทษปรับแก่ผู้กระทำความผิดทุกประเภท โดยสิ่งที่สำคัญการกำหนดค่าปรับ คือรายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิด ว่ามีฐานะทางเศรษฐกิจอย่างไร สาธารณรัฐฟินแลนด์ก็จะมีหลักการในการหาข้อมูลฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด กล่าวคือ จะมีการนำข้อมูลรายได้ของผู้กระทำความผิดที่ได้ระบุไว้ในการชำระภาษีครั้งล่าสุด หากข้อมูลรายได้ของผู้กระทำความผิดนั้นไม่มีความน่าเชื่อถือหรือมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลรายได้ตั้งแต่ที่มีการชำระภาษีครั้งล่าสุด การคำนวณรายได้ของผู้กระทำความผิดจึงอาจทำการประเมินบทพื้นฐานข้อมูลอื่น ๆ ของผู้กระทำความผิดซึ่งในชั้นพิจารณาคดีศาลจะอาศัยข้อมูลที่ได้มาในระหว่างการพิจารณาคดี แต่อย่างไรก็ดีเมื่อหาข้อมูลทางเศรษฐกิจได้แล้ว ก็ยังต้องการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนอีกด้วย กล่าวคือ การหักค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ ค่าอุปการะเลี้ยงดูและทรัพย์สินที่จะนำมาใช้ในการพิจารณารายได้ของผู้กระทำความผิดและจำนวนวันปรับขั้นต่ำ

การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในสาธารณรัฐฟินแลนด์ จึงเป็นการบังคับใช้โทษปรับที่สอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดทุกประเภทตามความร้ายแรงของการกระทำความผิด

การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในราชอาณาจักรสวีเดน เป็นการบังคับใช้โทษปรับตามวันและรายได้ หรือการปรับโดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจ (Day Fine) ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อ 4.1 ซึ่งการกำหนดโทษปรับที่แบ่งออกมาเป็น 2 ส่วน กล่าวคือ จำนวนวันปรับ และรายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิด โดยจำนวนวันปรับจะพิจารณาตาม ความร้ายแรงของการกระทำความผิด โดยมีกำหนดให้ศาลลงโทษปรับขั้นต่ำตั้งแต่ 30 วันปรับ แต่ไม่เกิน 150 วันปรับ ส่วนรายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิดศาลจะพิจารณาจากรายได้ของผู้กระทำความผิดเช่นเดียวกับสาธารณรัฐฟินแลนด์ ซึ่งวันปรับจะมีการคำนึงถึงความหนักเบาของความผิดที่กระทำ ซึ่งจะมีผลต่อการกำหนดจำนวนวันที่จะลงโทษปรับแก่ผู้กระทำความผิด ส่วน รายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิดจะพิจารณาจากฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดเป็น สำคัญ เมื่อนำจำนวนวันปรับและรายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิดมาคำนวณผลคูณกันจึงได้ผล ลัพธ์เป็นการปรับตามวันและรายได้ (Day Fine) ที่สอดคล้องกับฐานะเศรษฐกิจของบุคคลตามความ ร้ายแรงของการกระทำความผิด

นอกจากนี้การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ใน ราชอาณาจักรสวีเดน เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมไม่ว่าจะเจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานอัยการ และศาล ย่อมสามารถเข้าถึงข้อมูลการชำระภาษีของประชาชนได้อย่างอิสระ ความผิด เพื่อนำข้อมูล ดังกล่าวมาประกอบการประเมินฐานะทางการเงินและคำนวณรายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิด ซึ่ง หากข้อมูลไม่ถูกต้องแล้วก็สามารถตรวจสอบประวัติการชำระภาษีและข้อมูลฐานะทางเศรษฐกิจของ ผู้กระทำความผิดจากหน่วยงานจัดเก็บภาษีได้ ซึ่งสาธารณรัฐฟินแลนด์ก็ได้มีนโยบายเปิดเผยข้อมูล การชำระภาษีของประชาชนในการตรวจสอบเช่นเดียวกัน จึงทำให้การกำหนดโทษปรับตามวันและ รายได้ (Day Fine) มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ อันส่งผลให้การลงโทษปรับตามวันและ รายได้ (Day Fine) ประสบความสำเร็จและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโทษปรับในการข่มขู่ ยับยั้งป้องปรามการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิด อีกทั้งยังมีการหักรายจ่ายและค่าลดหย่อน ของผู้กระทำความผิด ทั้งภริยาและหนี้ที่จะต้องชำระแก่บุคคลอื่น จำนวนผู้ที่ต้องพึ่งพาฐานะทาง เศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด เพื่อให้ได้ค่าปรับตามวันและรายได้ (Day Fine) มีความเหมาะสมกับ ผู้กระทำความผิดทุกฐานะทางเศรษฐกิจและตามความร้ายแรงของการกระทำความผิด

การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในราชอาณาจักรสวีเดน จึงเป็นการบังคับใช้โทษปรับที่สอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดทุกประเภท ตามความร้ายแรงของการกระทำความผิด

ในส่วนการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งการกล่าวไว้ในหัวข้อ 4.1 ซึ่งเป็นการกำหนดโทษปรับแบบตายตัวเช่นเดียวกับกฎหมายลิขสิทธิ์

ของประเทศไทย การบังคับใช้โทษปรับในสหรัฐอเมริกา จึงเป็นการบังคับใช้โทษปรับที่ไม่สอดคล้องกับฐานะเศรษฐกิจของบุคคล แต่มีการกำหนดให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลต้องระวางโทษปรับที่แตกต่างกัน

จึงอาจสรุปได้ว่าปัญหาการบังคับใช้โทษปรับที่ไม่สอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคล ในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทย โดยเปรียบเทียบกับกฎหมายลิขสิทธิ์ของสาธารณรัฐฟินแลนด์ ราชอาณาจักรสวีเดน และสหรัฐอเมริกานั้น การบังคับใช้โทษปรับของประเทศไทยเป็นการกำหนดโทษปรับแบบตายตัว กล่าวคือเป็นการกำหนดโทษปรับขั้นสูงและขั้นต่ำเอาไว้ โดยจะลงโทษปรับเกินไปกว่าที่กฎหมายกำหนดไม่ได้ โดยการลงโทษปรับจะมาจากความร้ายแรงหรือมูลค่าความเสียหายของความผิดเป็นสำคัญ แต่การกำหนดโทษปรับจะไม่ได้คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคล ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้ ในกลุ่มประเทศสาธารณรัฐฟินแลนด์ ราชอาณาจักรสวีเดน สามารถแก้ปัญหการบังคับใช้โทษปรับให้สอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลตามความร้ายแรงของการกระทำความผิด โดยมีการนำการปรับตามวันและรายได้ (Day Fine) มาปรับใช้ ซึ่งสามารถช่วยทำให้การลงโทษปรับแก่ผู้กระทำความผิดเกิดความเหมาะสมแก่ฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลได้ อีกทั้งยังเป็นการยับยั้งป้องปรามการกระทำความผิดได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ก็ต้องรับโทษปรับที่สูงตามไปด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกเจ็บปวดจากการลงโทษปรับเช่นเดียวกัน และไม่กล้าที่กลับมากระทำความผิดซ้ำ อีกทั้งค่าปรับยังเป็นรายได้แก่รัฐที่ตกเข้าสู่แผ่นดินอีกด้วย

4.3 ปัญหาการบังคับใช้โทษปรับกับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทยกับต่างประเทศ

การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในประเทศไทยเป็นการกำหนดโทษปรับแบบตายตัว กล่าวคือ มีการกำหนดโทษปรับขั้นสูงและขั้นต่ำโดยจะลงโทษปรับเกินไปกว่าที่กฎหมายกำหนดไม่ได้ ซึ่งความผิดดังกล่าวนี้ ถ้อยคำของกฎหมายในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ทั้งขั้นต้นและขั้นรองเป็นการใช้ถ้อยคำว่า “ผู้ใด” จึงทำให้ตีความได้ว่าเป็นการกระทำของบุคคลทุกประเภททั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล โดยการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์จะแบ่งออกเป็น การละเมิดลิขสิทธิ์ขั้นต้นและการละเมิดลิขสิทธิ์ขั้นรอง ซึ่งการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ขั้นต้นจะต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 20,000 บาท ถึง 200,000 บาท ซึ่งเป็นโทษปรับสถานเดียว หากเป็นการกระทำเพื่อการค้าต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 100,000 บาท ถึง 800,000 บาท หรือจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับกรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ขั้นรอง จะต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 10,000 บาท ถึง 100,000 บาท ซึ่งเป็นโทษปรับสถานเดียว หากเป็นการกระทำเพื่อการค้าต้องระวางโทษ

ปรับตั้งแต่ 50,000 บาท ถึง 400,000 บาท หรือจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งจากบทกำหนดโทษในความผิดดังกล่าวเห็นได้ว่าบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลจะต้องรับโทษปรับที่เช่นเดียวกัน ในความผิดและความร้ายแรงที่เหมือนกัน โดยมีทั้งโทษปรับสถานเดียว และโทษปรับปรับหรือจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับในกรณีที่กระทำเพื่อการค้า

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงทำให้เกิดปัญหาบังคับใช้โทษปรับกับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทย กล่าวคือ

ประการแรก ความแตกต่างในทางเศรษฐกิจของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ซึ่งโดยสภาพแล้วนิติบุคคลย่อมมีฐานะทางเศรษฐกิจที่กว่าบุคคลธรรมดาเป็นการทั่วไป แต่กฎหมายดังกล่าวกลับกำหนดให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลต้องระวางโทษในความผิดเดียวกัน การกระทำเดียวกันและความร้ายแรงของความผิดเช่นเดียวกัน ถึงแม้ว่ากฎหมายจะมีการกำหนดโทษปรับแบบกว้างเอาไว้ก็ตาม แต่นิติบุคคลที่มีฐานะเศรษฐกิจดีกว่าย่อมมีความสามารถในการเสียค่าปรับได้ ดีกว่าบุคคลธรรมดา จึงทำให้ไม่อาจที่จะยับยั้งป้องปรามการกระทำความผิดของนิติบุคคลได้ การกำหนดให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลได้รับโทษปรับในความผิดเช่นเดียวกันจึงไม่เหมาะสม

ประการที่สอง การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ใน ส่วนการกระทำเพื่อการค้า แม้ว่าจะมีการกำหนดโทษจำคุกมาด้วย แต่โดยสภาพแล้ว นิติบุคคลไม่สามารถที่จะรับโทษทางอาญาที่เกี่ยวข้องทางเสรีภาพได้ ไม่จะเป็นโทษประหารชีวิต โทษจำคุกและโทษกักขัง ซึ่งต่างกับบุคคลธรรมดา ที่สามารถลงโทษทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพได้ จึงทำให้เกิดปัญหาประการหนึ่งว่า หากการกระทำความผิดมีมูลค่าความเสียหายที่สูงมาก การลงโทษปรับตามเพดานขั้นสูงที่กฎหมายกำหนด ก็อาจไม่เพียงพอ ศาลก็อาจที่จะต้องลงโทษจำคุกควบคู่ไปด้วย เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับความร้ายแรงที่ได้กระทำความผิด ซึ่งการลงโทษจำคุกควบคู่ไปกับโทษปรับ ศาลจะลงโทษได้แต่เฉพาะบุคคลธรรมดาเท่านั้น แต่จะลงโทษจำคุกควบคู่กับโทษปรับแก่นิติบุคคลไม่ได้ จึงทำให้นิติบุคคลรับโทษปรับสูงสุดตามเพดานขั้นสูงในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์เท่านั้น จึงทำให้เกิดปัญหาการบังคับใช้โทษปรับกับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่ไม่เหมาะสมในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์

ด้วยเหตุผลทั้งสองประการดังกล่าวจึงทำให้การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ดังกล่าวไม่สามารถยับยั้งป้องปรามการกระทำความผิดแก่นิติบุคคลได้โดยเฉพาะผู้กระทำความผิดที่ได้รับผลประโยชน์จากการกระทำความผิดที่มีมูลค่าสูง ประกอบกับการกำหนดโทษปรับของความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ซึ่งเป็นการกำหนดโทษปรับแบบตายตัว ย่อมไม่สามารถที่ลงโทษปรับแก่นิติบุคคลเกินไปกว่าที่กฎหมายกำหนดได้ อีกทั้งก็ไม่สามารถที่จะลงโทษเกี่ยวกับเสรีภาพซึ่งเป็นโทษจำคุกแก่นิติบุคคลเช่นเดียวกัน จึงทำให้การบังคับใช้โทษปรับใน

ความผิดดังกล่าวในกรณีความผิดบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลไม่สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิด (Deterrence) ที่เป็นการบังคับใช้โทษปรับที่ไม่สามารถยับยั้งป้องปรามการกระทำความผิดของบุคคลได้อีกทั้งยังมีโอกาสที่กลับมากระทำความผิดซ้ำและเจ็ดหลาบจากการทำความผิดและอาจเกิดพฤติกรรมเลียนแบบเพราะผลประโยชน์ที่ได้รับสูงได้

การบังคับใช้โทษปรับกับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของสาธารณรัฐฟินแลนด์และราชอาณาจักรสวีเดน เป็นการบังคับใช้โทษปรับแบบตามวันและรายได้ (Day Fine) ซึ่งเป็นการใช้บังคับกับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล แต่อย่างไรก็ดีการกำหนดโทษปรับแบบตามวันและรายได้ (Day Fine) ก็เป็นการกำหนดโทษปรับโดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและความร้ายแรงของการกระทำความผิดเป็นสำคัญ จึงทำให้การลงโทษปรับทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ได้รับโทษปรับตามความร้ายแรงของการกระทำความผิดและตามรายได้ของผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ

การบังคับใช้โทษปรับกับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของสหรัฐอเมริกา เป็นการกำหนดโทษปรับแบบตายตัวเช่นเดียวกับประเทศไทย แต่อย่างไรก็ดีการกำหนดโทษปรับของสหรัฐอเมริกาคือเป็นการกำหนดโทษปรับที่แยกระหว่างบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลออกจากกัน โดยมีการกำหนดไว้ใน United States Code Title 18 Part II Chapter 227 Subchapter C Sec. 3571 ซึ่งค่าปรับสำหรับบุคคลธรรมดา จะต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 250,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนค่าปรับสำหรับนิติบุคคล จะต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ จากการกำหนดโทษปรับดังกล่าวจึงเห็นได้ว่า แม้สหรัฐอเมริกาจะมีการกำหนดโทษปรับแบบตายตัวเช่นเดียวกับกฎหมายของประเทศไทยก็ตาม แต่ก็ได้กำหนดโทษปรับของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลแยกออกจากกัน ซึ่งโดยสภาพแล้วนิติบุคคลย่อมมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีกว่าบุคคลธรรมดาเป็นการทั่วไป อีกทั้งการลงโทษแก่นิติบุคคลก็ไม่สามารถที่จะลงโทษในทางเสรีภาพได้ การลงโทษปรับในความผิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของสหรัฐอเมริกาจึงน่าจะมีความเหมาะสมในหลักการดังกล่าว

จึงอาจสรุปได้ว่า ปัญหาการบังคับใช้โทษปรับกับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทย เป็นการกำหนดโทษปรับที่ใช้บังคับกับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล โดยไม่มีการแบ่งแยกการลงโทษปรับออกจากกัน ส่วนสาธารณรัฐฟินแลนด์และราชอาณาจักรสวีเดน แม้ว่าจะเป็นการบังคับใช้โทษปรับแบบ (Day Fine) ที่ใช้บังคับแก่บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล แต่ก็เป็นการบังคับใช้โทษปรับโดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลตามความร้ายแรงของการกระทำความผิดเป็นสำคัญ ซึ่งทำให้การบังคับใช้โทษปรับของสาธารณรัฐ

ฟินแลนด์และราชอาณาจักรสวีเดนสามารถบังคับใช้โทษปรับได้อย่างเหมาะสมทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ส่วนสหรัฐอเมริกา แม้ว่าจะมีการกำหนดโทษปรับแบบตายตัวเช่นเดียวกับประเทศไทยก็ตาม ก็มีการกำหนดโทษปรับโดยแยกการลงโทษปรับระหว่างบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลออกจากกัน อันสะท้อนให้เห็นว่าการบังคับใช้โทษปรับของสหรัฐอเมริกา นิติบุคคลเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าบุคคลธรรมดาเป็นการทั่วไป ซึ่งควรกำหนดให้รับโทษปรับที่สูงกว่า ดังนั้นหากการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทย มีการกำหนดโทษปรับโดยแยกการระวางโทษปรับของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลออกจากกัน จึงน่าจะมีความเหมาะสมในการบังคับใช้โทษปรับ เพื่อการยับยั้งป้องปรามการกระทำผิดอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

4.4 เปรียบเทียบการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทยกับต่างประเทศ

จากที่ได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ของประเทศไทยที่เป็นโทษปรับแบบตายตัวไม่สอดคล้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคล และไม่มีการแยกการกระทำความผิดของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลออกจากกัน ตามหัวข้อ 4.1, 4.2 และ 4.3 โดยเปรียบเทียบกับต่างประเทศได้แก่สาธารณรัฐฟินแลนด์ ราชอาณาจักรสวีเดน และสหรัฐอเมริกา จะเห็นได้ว่าการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทยและต่างประเทศ จะมีส่วนที่คล้ายกัน บางประการและแตกต่างกันในบางส่วนไม่ว่าจะเป็นบทลงโทษ รูปแบบของโทษปรับ การกำหนดประเภทงานลิขสิทธิ์ที่ให้ความคุ้มครอง หลักเกณฑ์การปรับ และการแยกการกระทำผิดของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลออกจากกัน ดังนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทยกับต่างประเทศมากขึ้น ผู้วิจัยจึงได้จัดทำตารางเปรียบเทียบการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทยกับสาธารณรัฐฟินแลนด์ ราชอาณาจักรสวีเดน และสหรัฐอเมริกา โดยกล่าวถึงบทกำหนดโทษ ในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์กรณีทั่วไปของต่างประเทศเพื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทย เพื่อทำความเข้าใจของรูปแบบโทษปรับที่นำมาปรับใช้กับความผิด โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทยกับสาธารณรัฐฟินแลนด์ ราชอาณาจักรสวีเดน และสหรัฐอเมริกา

สาระสำคัญ	ประเทศไทย	สาธารณรัฐฟินแลนด์	ราชอาณาจักรสวีเดน	สหรัฐอเมริกา
บทกำหนดโทษในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์	<ul style="list-style-type: none"> • ขั้นต้น: ปรับตั้งแต่ 20,000 - 200,000 บาท • เพื่อการจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 4 ปี หรือ ปรับตั้งแต่ 100,000 - 800,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ • ขั้นรอง: ปรับตั้งแต่ 10,000 - 100,000 บาท • เพื่อการจำคุกตั้งแต่ 3 เดือน ถึง 2 ปี หรือ ปรับตั้งแต่ 50,000 - 400,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ 	<ul style="list-style-type: none"> • ปรับ หรือ จำคุกไม่เกิน 2 ปี (กรณีทั่วไป) 	<ul style="list-style-type: none"> • ปรับ หรือ จำคุกไม่เกิน 2 ปี (กรณีทั่วไป) 	<ul style="list-style-type: none"> • บุคคลธรรมดา (กรณีทั่วไป) ปรับไม่เกิน 250,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือ ทั้งจำทั้งปรับ • นิติบุคคล (กรณีทั่วไป) ปรับไม่เกิน 500,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

สาระสำคัญ	ประเทศไทย	สาธารณรัฐฟินแลนด์	ราชอาณาจักรสวีเดน	สหรัฐอเมริกา
ประเภทงานที่ได้รับความคุ้มครอง	วรรณกรรมซึ่งเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์	วรรณกรรมซึ่งเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์	วรรณกรรมซึ่งเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์	วรรณกรรมซึ่งเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> •พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 •ประมวลกฎหมายอาญา 	<ul style="list-style-type: none"> •Copyright Act •The Criminal Code 	<ul style="list-style-type: none"> •Act on copyright in literary and artistic works • The Swedish Penal Code 	<ul style="list-style-type: none"> •United States Code
บทบัญญัติความผิดและบทลงโทษ	<ul style="list-style-type: none"> •พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 •ละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ขั้นต่ำ มาตรา 30, 69 •ละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ขึ้นร่อง มาตรา 31, 70 	<ul style="list-style-type: none"> •Copyright Act Chapter 7 Section 56a, 56 •The Criminal Code Chapter 49 Section 1 •The Criminal Code Chapter 2a Section 1 	<ul style="list-style-type: none"> •Act on copyright in literary and artistic works Chapter 7 Article 53 •The Swedish Penal Code Chapter 25 Section 1, 2 	<ul style="list-style-type: none"> •United States Code Title 17 Chapter 5 sec.506 (a) •United States Code Title 18 Part I Chapter 1 13 Sec. 2319 •United States Code Title 18 Part II Chapter 227 Subchapter C Sec. 3571
รูปแบบโทษปรับ	โทษปรับแบบตายตัว (Fixed Sum System)	โทษปรับตามวันและรายได้ (Day Fine System)	โทษปรับตามวันและรายได้ (Day Fine System)	โทษปรับแบบตายตัว (Fixed Sum System)

สาระสำคัญ	ประเทศไทย	สาธารณรัฐฟินแลนด์	ราชอาณาจักรสวีเดน	สหรัฐอเมริกา
		ตั้งแต่ 1 วันปรับ แต่ไม่เกิน 120 วันปรับ	ตั้งแต่ 30 วันปรับ แต่ไม่เกิน 150 วันปรับ	
หลักเกณฑ์ การปรับ	<ul style="list-style-type: none"> กำหนดโทษปรับขั้นสูงและขั้นต่ำ ความร้ายแรงของความผิด 	<ul style="list-style-type: none"> กำหนดวันปรับตามความร้ายแรงของความผิด กำหนดรายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิด 	<ul style="list-style-type: none"> กำหนดวันปรับตามความร้ายแรงของความผิด กำหนดรายได้ต่อวันของผู้กระทำความผิด 	<ul style="list-style-type: none"> กำหนดโทษปรับขั้นสูงและขั้นต่ำ ความร้ายแรงของความผิด
การบังคับใช้โทษปรับกับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลในความผิดเดียวกัน	✓	✓	✓	X
การกำหนดโทษปรับในความผิดละเมิดสิทธิซอฟต์แวร์ของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลออกจากกัน	X	X	X	✓

จากตารางเปรียบเทียบดังกล่าวเห็นได้ว่า บทกำหนดโทษและรูปแบบโทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทยจะมีการกำหนดโทษสำหรับความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ขั้นต้นและขั้นรอง โดยหากเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์โดยทั่วไปจะต้องระวางโทษปรับสถานเดียว แต่หากเป็นการกระทำความผิดเพื่อการค้าก็อาจจะต้องระวางโทษจำคุก หรือปรับหรือทั้งจำปรับด้วย แต่อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าการกำหนดโทษปรับดังกล่าวเป็นการกำหนดโทษปรับแบบตายตัว โดยมีการกำหนดโทษขั้นสูงและขั้นต่ำเอาไว้เมื่อเปรียบเทียบกับสาธารณรัฐฟินแลนด์และราชอาณาจักรสวีเดน ในกรณีความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ทั่วไปจะเห็นได้ว่ามีการกำหนดโทษจำคุกเช่นเดียวกับประเทศไทย แต่จะมีความแตกต่างในเรื่องโทษปรับที่ไม่ได้มีการกำหนดโทษปรับแบบตายตัวเช่นเดียวกับประเทศไทย แต่จะเป็นการกำหนดโทษปรับตามวันและรายได้ (Day Fine) เพื่อกำหนดโทษปรับโดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดและตามความร้ายแรงของการกระทำความผิด ส่วนสหรัฐอเมริกาจะเป็นการกำหนดโทษปรับแบบตายตัวเช่นเดียวกับประเทศไทยแต่จะมีการกำหนดโทษปรับของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลออกจากกัน โดยกำหนดให้นิติบุคคลต้องระวางโทษปรับที่สูงกว่าบุคคลธรรมดาเท่าตัวแต่ถึงแม้ว่าสหรัฐอเมริกาก็จะกำหนดโทษปรับแบบตายตัวก็ตาม แต่ก็ยังมีการกำหนดโทษปรับที่สูงกว่าประเทศไทยเป็นอย่างมาก แต่ก็อาจเป็นข้อจำกัดหากเป็นกรณีที่การกระทำความผิดนั้นมีมูลค่าความเสียหายสูงจนเกินอัตราโทษปรับขั้นสูงแบบตายตัวที่กำหนดไว้

ในส่วนประเภทงานลิขสิทธิ์ที่ได้รับความคุ้มครองจะเห็นได้ว่าลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทย สาธารณรัฐฟินแลนด์ ราชอาณาจักรสวีเดน และสหรัฐอเมริกา จะได้รับความคุ้มครองในงานประเภทวรรณกรรมซึ่งเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์เช่นเดียวกัน

ส่วนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ประเทศไทยจะมีการกำหนดเป็นความผิดและบทลงโทษไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 69 และ 70 ซึ่งหลักการปรับโดยทั่วไปจะต้องนำหลักการของการลงโทษปรับตามประมวลกฎหมายอาญาประกอบด้วย ส่วนสาธารณรัฐฟินแลนด์จะมีการกำหนดความผิดและบทลงโทษไว้ตาม Copyright Act แต่การลงโทษปรับจะต้องพิจารณาตามบทบัญญัติทั่วไปตาม The Criminal Code ส่วนราชอาณาจักรสวีเดนจะมีการกำหนดความผิดและบทลงโทษไว้ตาม Act on copyright in literary and artistic works แต่การลงโทษปรับจะต้องพิจารณาตามบทบัญญัติทั่วไปตาม The Swedish Penal Code และในส่วนสหรัฐอเมริกาก็จะมีการกำหนดความผิดและบทลงโทษไว้ตาม United States Code แต่การลงโทษปรับจะต้องพิจารณาตามบทบัญญัติทั่วไปตาม United States Code Title 18

ในส่วนหลักเกณฑ์การปรับ ประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาจะมีส่วนที่คล้ายกัน กล่าวคือ เป็นโทษปรับแบบตายตัวที่มีการกำหนดโทษปรับขั้นสูงและขั้นต่ำไว้ และพิจารณาตามความร้ายของการกระทำความผิดเป็นสำคัญ ซึ่งจะแตกต่างกับสาธารณรัฐฟินแลนด์และราชอาณาจักรสวีเดน ที่เป็นการกำหนดโทษปรับแบบตามวันและรายได้ (Day Fine) ตามความร้ายแรงของความผิดและรายได้หรือฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ ซึ่งนอกจากจะคำนึงถึงความร้ายแรงของความผิดเช่นเดียวกับประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาแล้ว ยังคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดเพื่อให้ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจและความรู้สึกเจ็บปวดหลายที่เท่าเทียม

ส่วนการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของบุคคลนั้น ประเทศไทย สาธารณรัฐฟินแลนด์และราชอาณาจักรสวีเดน จะเป็นการบังคับใช้โทษปรับทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ในความผิดเดียวกัน ส่วนสหรัฐอเมริกานั้น แม้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลจะมีการกำหนดในความผิดเดียวกัน แต่การลงโทษปรับจะมีการแยกบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลออกจากกัน โดยมีการกำหนดให้นิติบุคคลต้องระวางโทษปรับที่สูงกว่าบุคคลธรรมดาถึงเท่าตัว

จึงอาจสรุปได้ว่า การบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของประเทศ ไทยกับสาธารณรัฐฟินแลนด์ ราชอาณาจักรสวีเดน และสหรัฐอเมริกา มีการบังคับใช้โทษปรับที่คล้ายกันในบางส่วนกล่าวคือ การคุ้มครองลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ของทุกประเทศจะได้รับความคุ้มครองในงานประเภทวรรณกรรมซึ่งเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์เหมือนกัน ในส่วนบทกำหนดลงโทษ ประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา จะเป็นการกำหนดโทษปรับแบบตายตัว ส่วนสาธารณรัฐฟินแลนด์และราชอาณาจักรสวีเดนจะเป็นการกำหนดโทษปรับตามวันและรายได้ (Day Fine) ซึ่งในทุกประเทศจะมีหลักเกณฑ์การปรับที่จะพิจารณาไปตามความร้ายแรงของความผิด แต่สาธารณรัฐฟินแลนด์และราชอาณาจักรสวีเดนจะมีการพิจารณาถึงรายได้ต่อวันหรือฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดประกอบด้วย และในส่วนการบังคับใช้โทษปรับในความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์กับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลของประเทศไทย สาธารณรัฐฟินแลนด์และราชอาณาจักรสวีเดน จะเป็นการบังคับใช้โทษปรับกับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลในความผิดเดียวกัน ส่วนการบังคับใช้โทษปรับของสหรัฐอเมริกาก็จะมีการแยกบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลออกจากกัน